

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

«Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις»

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ : ΒΙΚΗ ΤΖΑΤΖΑΚΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: 4.3.2020

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ: 18.3.2020

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 1.579

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ (Τροποποιήσεις ν. 4014/2011)

Άρθρο 1

Διάρκεια ισχύος ΑΕΠΟ

Για το παρόν άρθρο σχολιάζεται η παράταση της διάρκειας ισχύος της ΑΕΠΟ για δεκαπέντε έτη, καθώς και η παράταση των έξι ετών για έργα που διαθέτουν Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης την Οικολογική Διαχείριση και Οικολογικό Έλεγχο (EMAS) και η παράταση για τέσσερα έτη για έργα που διαθέτουν Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001 ή άλλο αντίστοιχο σε ισχύ. Επίσης, τίθεται η ανάγκη της τακτικής επανεξέτασης των ΑΕΠΟ, προκειμένου να είναι συμβατή με τις ταχύτατες περιβαλλοντικές αλλά και τεχνολογικές μεταβολές.

Ωστόσο, οι ως άνω παρατάσεις της διάρκειας ισχύος της ΑΕΠΟ βάσει των προϋποθέσεων που ορίζονται έχουν ως στόχο να διευκολύνουν τις αρμόδιες περιβαλλοντικές αρχές, μέσα από ελάφρυνση του αδειοδοτικού φόρτου. Τα επιπλέον έτη για τη διάρκεια της ΑΕΠΟ που τίθενται σε σχέση με τις ισχύουσες προβλέψεις του ν. 4014/2011 μπορούν να καλύψουν τυχόν περιβαλλοντικές αλλαγές, ενώ οι λοιπές παρατάσεις έχουν ως προϋπόθεση να βρίσκονται σε ισχύ συγκεκριμένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία σε κάθε περίπτωση ελέγχουν αλλαγές και προσαρμογές σε νέες συνθήκες, περιβαλλοντικές ή τεχνολογικές.

Στα σχόλια της διαβούλευσης επαναλαμβάνεται η ανάγκη να προβλεφθεί η ίδια διάρκεια της δεκαπενταετίας και για τις ΑΕΠΟ που βρίσκονται σε ισχύ. Η παρατήρηση είναι ορθή και έχει

προσθεθεί ότι οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τις ΑΕΠΟ που βρίσκονται σε ισχύ κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Τέλος, θετικά σχολιάζεται ότι οι προβλέψεις της διάταξης συμβάλλουν στην επιμήκυνση του χρόνου ισχύος των ΑΕΠΟ και στην ελάφρυνση του φόρτου των υπηρεσιών από την ανάγκη ανανέωσης ΑΕΠΟ που λήγουν εντός της επόμενης πενταετίας.

Άρθρο 2

Επιτάχυνση διαδικασιών έκδοσης ΑΕΠΟ

Τα περισσότερα από τα σχόλια της διαβούλευσης στο άρθρο αυτό επικεντρώνονται στις νέες προθεσμίες που τίθενται από το νομοθέτη. Από ορισμένους διατυπώνονται οι απόψεις ότι οι προθεσμίες είναι ασφυκτικές και αυστηρές για τα επιμέρους στάδια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και αυτό θα οδηγήσει σε αδυναμία των αρχών να ανταποκριθούν. Άλλοι βέβαια διατυπώνουν την άποψη ότι οι νέες προθεσμίες είναι ορθές.

Με την ενεργοποίηση του θεσμού των πιστοποιημένων αξιολογητών, θα αποφορτιστούν οι υπηρεσίες από το διοικητικό όγκο και θα λάβουν σημαντική ενίσχυση, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν ταχύτερα στις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Επίσης, τέθηκε το ζήτημα για την ανάγκη χρονικής διεύρυνσης του σταδίου της διαβούλευσης και ενημέρωσης του κοινού. Ωστόσο, η προτεινόμενη διάρκεια διαβούλευσης είναι σύμφωνη με το ενωσιακό δίκαιο, που θέτει ως μοναδική ελάχιστη προθεσμία αυτή των 30 ημερών για τη διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κοινό (παρ. 7 του άρθρου 6 της Οδηγίας 2011/92, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την Οδηγία 2014/52). Επίσης, σημειώνεται ότι η χώρα μας έχει κυρώσει τη σύμβαση για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, γνωστή και ως Σύμβαση του Aarhus, η οποία εφαρμόζεται και στις διαδικασίες της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Ένα ακόμη ζήτημα που προέκυψε κατά τη διαβούλευση είναι η ανάγκη πρόβλεψης υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων. Η πρόβλεψη αυτή καλύπτεται ήδη με χωριστή μνεία του νομοθέτη, η οποία προβλέπει ότι δεν αναστέλλει τις προθεσμίες των σταδίων της διαδικασίας.

Άρθρο 3

Απλοποίηση διαδικασίας ανανέωσης ΑΕΠΟ

Στα σχόλια της διαβούλευσης διατυπώνεται η άποψη ότι δεν είναι όρθρο να συμπτυχθούν οι συγκεκριμένες προθεσμίες.

Έχει καταγραφεί ως σχόλιο ότι η μεταβολή των χαρακτηριστικών του έργου ή της δραστηριότητας πρέπει να συνεπάγεται την απαίτηση για υποβολή εξαρχής φακέλου τροποποίησης, καθώς και σε περιπτώσεις που υπάρχουν ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η διαδικασία της περίπτωσης β ουσιαστικά προβλέπει αξιολόγηση του υποβληθέντος φακέλου είτε παράταση της διάρκειας ισχύος της ΑΕΠΟ είτε σε περιπτώσεις όπου προκύπτει ανάγκη τροποποίησης της ΑΕΠΟ, επειδή η μεταβολή των χαρακτηριστικών του έργου δύναται να καθιστά αναγκαία την αλλαγή στους περιβαλλοντικούς όρους ή επειδή είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση σε νεότερο κανονιστικό πλαίσιο, καλεί τον φορέα του έργου να υποβάλει φάκελο τροποποίησης της ΑΕΠΟ.

Άρθρο 4

Απλοποίηση διαδικασίας τροποποίησης ΑΕΠΟ

Στα σχόλια της διαβούλευσης του άρθρου 4 τίθεται το θέμα αύξησης των ημερών για τον έλεγχο πληρότητας, στη βάση ότι οι τρεις ημέρες που τίθενται από την υποβολή φακέλου δεν επαρκούν για την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή. Επίσης, τίθεται εκ νέου η άποψη ότι οι προθεσμίες είναι ασφυκτικές και μη ρεαλιστικές.

Με την ενεργοποίηση του θεσμού των πιστοποιημένων αξιολογητών, θα αποφορτιστούν οι υπηρεσίες από το διοικητικό όγκο και θα λάβουν σημαντική ενίσχυση ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν ταχύτερα στις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Από ορισμένους σχολιάστηκε θετικά η σύντμηση ημερών ως στοιχείο προς τη σωστή κατεύθυνση για την απλοποίηση της διαδικασίας τροποποίησης της ΑΕΠΟ, καθώς και η όλη προσπάθεια βελτίωσης της υφιστάμενης διαδικασίας δεδομένης της σπουδαιότητάς της γιατί αφορά το 60% των ΜΠΕ.

Ένα άλλο θέμα που σχολιάζεται κατ' επανάληψη από τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση είναι η ανάγκη αποσαφήνισης της έννοιας της ουσιώδους μεταβολής. Συγκεκριμένα, προτείνεται η εισαγωγή κριτηρίων στο νόμο, όπως η αλλαγή βασικών όρων της ΑΕΠΟ σε εκπομπές, θόρυβο, απόβλητα, διαχείριση υδάτων, κατάληψη μεγαλύτερης έκτασης στην επιφάνεια για επέκταση έργων ή αποθέσεων, αύξηση ισχύος εξοπλισμού μεγαλύτερη του 30%, αλλαγή μεθόδου εκμετάλλευσης κτλ. Τα κριτήρια αυτά, σύμφωνα με τις απόψεις, πρέπει να αντιστοιχούν στα κριτήρια που υπάρχουν στα Παραρτήματα της Οδηγίας.

Στο σχέδιο νόμου έχουν εισαχθεί συγκεκριμένα κριτήρια, βάσει των οποίων κρίνονται οι μη ουσιώδεις μεταβολές από τη λειτουργία έργου ή δραστηριότητας. Τα προτεινόμενα κριτήρια καθώς και όσα θέτει η Οδηγία θα ληφθούν υπόψη σε περίπτωση έκδοσης της προβλεπόμενης Υπουργικής Απόφασης για τον καθορισμό γενικών ή ειδικότερων κριτηρίων ανά είδος έργου ή δραστηριότητας.

Άρθρο 5

Περιεχόμενο φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Τα σχόλια διαβούλευσης στο άρθρο 5 για το περιεχόμενο των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης επικεντρώνονται στην ανάγκη διατήρησης των προτεινόμενων προς κατάργηση περιεχομένων τους.

Οι προτεινόμενες καταργήσεις έχουν ως στόχο τη μείωση του γραφειοκρατικού φόρτου, καθώς τα στοιχεία αυτά καλύπτονται από όσα δεν καταργούνται. Με αυτόν τον τρόπο, διευκολύνονται οι επενδυτές και οι υπηρεσίες από τον φόρτο των φακέλων.

Ωστόσο, οι παρατηρήσεις περί μη κατάργησης της περίπτωσης δ της παραγράφου 10 του άρθρου 11 και της περίπτωσης γ της παραγράφου 11 του άρθρου 11 έχουν γίνει δεκτή.

Άρθρο 6

Συμβούλια Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

Οι παρατηρήσεις κατά τη διαβούλευση στο άρθρο αυτό επικεντρώνονται στη σύνθεση των δύο συμβουλίων περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ήτοι στο Κεντρικό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΚΕΣΠΑ) και στο Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΠΕΣΠΑ). Ειδικότερα, γίνεται λόγος για απουσία κρίσιμων υπηρεσιών, όπως οι δασικές υπηρεσίες και ο Γενικός Διευθυντής Περιβαλλοντικής Πολιτικής, αλλά για αποσύνδεση της αρχαιολογίας και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Οι παρατηρήσεις αυτές εξετάσθηκαν και προστέθηκαν υπηρεσίες κρίσιμες για τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (π.χ. δάση, εκπρόσωπος Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού), ωστόσο η συμμετοχή του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής προβλέπεται χωρίς δικαίωμα ψήφου για την αποφυγή σύγκρουσης με τις προβλέψεις του άρθρου 109 του ν. 4622/2019, σύμφωνα με τις οποίες είναι ο αρμόδιος να εκδώσει τις ΑΕΠΟ. Τέθηκε πρόταση κατά τη διαβούλευση για τη δυνατότητα συμμετοχής του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας στη συνεδρίαση του ΚΕΣΠΑ ή ΠΕΣΠΑ με την υποβολή υπομνήματος, η οποία έγινε αποδεκτή.

Άρθρο 7

Πιστοποιημένοι Αξιολογητές ΜΠΕ

Στα σχόλια της διαβούλευσης του άρθρου 7 αναφέρεται ότι η επιλογή του πιστοποιημένου αξιολογητή πρέπει να γίνεται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή και μέσα από τη διαδικασία κλήρωσης. Η προβλεπόμενη επιλογή των ιδιωτών αξιολογητών με ευθύνη του φορέα του έργου ή δραστηριότητας δύναται να προκαλέσει σύγκρουση συμφερόντων και να ενισχύσει φαινόμενα διαφθοράς.

Στη βάση των ως άνω σχολίων, τροποποιήθηκε το άρθρο 7 και πλέον ορίζεται ο τρόπος, με τον οποίον οι πιστοποιημένοι αξιολογητές ΜΠΕ θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, συνδράμοντας την υπηρεσία και μειώνοντας τον φόρτο εργασίας της. Διευκρινίζεται ότι η εμπλοκή τους μπορεί να προκληθεί και από το φορέα του έργου κατόπιν αιτήματός του στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, αλλά ορίζονται με κλήρωση που διενεργεί η αρμόδια υπηρεσία. Η μοιβή τους δεν καταβάλλεται απ' ευθείας από τον κύριο του έργου και δεν προκύπτει από διαπραγμάτευση, αλλά θα καθορισθεί βάσει των κριτηρίων που θα θέσει το σχετικό προεδρικό διάταγμα.

Επίσης, ορισμένοι συμμετέχοντες στη διαβούλευση έθεσαν το ζήτημα δέσμευσης των αξιολογητών από τις ίδιες αυστηρές προθεσμίες που τίθενται στη διοίκηση. Για αυτόν ακριβώς το λόγο, προστέθηκε η πρόβλεψη ότι οι πιστοποιημένοι αξιολογητές δεσμεύονται από τις ελάχιστες προθεσμίες που τίθενται στη διοίκηση για την διεκπεραίωση των επιμέρους σταδίων.

Στις παρατηρήσεις τονίζεται η ανάγκη εξασφάλισης διαφάνειας, απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων και πάταξης φαινομένων διαφθοράς, μέσα από τη μη συμμετοχή των ιδιωτών αξιολογητών στη σύνταξη ΜΠΕ. Συναφή είναι και τα σχόλια, με τα οποία οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση ζητούν να ρυθμιστούν επιμέρους ζητήματα του μητρώου των αξιολογητών, όπως ασυμβίβαστα, εξειδίκευση προσόντων, κριτήρια εγγραφής στο μητρώο, συνάφεια δραστηριότητας, πρόσβαση στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο και θέματα επαγγελματικής ευθύνης.

Το ζήτημα της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας των ιδιωτών αξιολογητών επιλύεται με την προσθήκη πρόβλεψης περί μη εμπλοκής του αξιολογητή στη φάση εκπόνησης του φακέλου της ΜΠΕ. Τα επιμέρους ζητήματα που τέθηκαν κατά τη διαβούλευση του νομοσχεδίου για τους αξιολογητές, όπως τα ασυμβίβαστα ή τα προσόντα επιλογής τους, αποτελούν θέματα τα οποία θα ρυθμιστούν στο προβλεπόμενο από το ν. 4014/2011 Προεδρικό Διάταγμα για το Μητρώο των Πιστοποιημένων Αξιολογητών, με το οποίο θα αποσαφηνιστεί το σύνολο των ζητημάτων αυτών.

Διατυπώθηκε ως σχόλιο η ανάγκη στελέχωσης των αρμόδιων περιβαλλοντικών υπηρεσιών και ενίσχυσής τους αποτελεί τον στόχο του παρόντος άρθρου μέσα από την πρόβλεψη συνδρομής πιστοποιημένων αξιολογητών. Πράγματι, οι διοικητικές διαδικασίες για την

επιλογή υπαλλήλων μπορεί να είναι χρονοβόρες και για αυτόν τον λόγο, προστέθηκαν οι διατάξεις του παρόντος προκειμένου να αποφορτιστούν οι υπηρεσίες από το διοικητικό φόρτο.

Στο άρθρο 7 προβλέπεται ότι ο αξιολογητής υποβάλλει σχέδιο στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, η οποία προβαίνει σε αξιολόγηση της ΜΠΕ, των γνωμοδοτήσεων, των απόψεων του κοινού και το εγκρίνει, με ή χωρίς τροποποιήσεις ή, κατά περίπτωση, το απορρίπτει, με αιτιολογημένη απόφασή της, εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι για τη συγκεκριμένη διάταξη διατυπώθηκαν θετικά σχόλια, τα οποία χαρακτηρίζουν τις προβλέψεις της ως σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, το οποίο θα αποφορτίσει τις υπηρεσίες, δρα συμβουλευτικά στο φορέα της επένδυσης και θα επιταχύνει τις διαδικασίες έγκρισης.

Άρθρο 8

Ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μητρώο

Τα σχόλια της διαβούλευσης για το άρθρο 8 που αφορά το ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μητρώο επικεντρώνονται κυρίως σε θέματα τεχνικού περιεχομένου και λειτουργίας. Υπάρχει η παρατήρηση ότι το υφιστάμενο ΗΠΜ πρέπει να αναβαθμιστεί και να εκσυγχρονιστεί ως ηλεκτρονική πλατφόρμα. Επιπλέον, τίθεται το ζήτημα να υπάρχει η δυνατότητα ανάρτησης συμπληρωματικών στοιχείων από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και να δοθούν κωδικοί πρόσβασης στους γνωμοδοτούντες φορείς.

Η συγκεκριμένη ομάδα παρατηρήσεων της δημόσιας διαβούλευσης ουσιαστικά επικεντρώνεται σε θέματα διαδικαστικά-λειτουργικά και όχι νομοθετικά, τα οποία αποτελούν κυρίως αντικείμενο της ΚΥΑ 30651/2014 για τα θέματα λειτουργίας του ΗΠΜ. Επίσης, ζητήματα όπως η αναβάθμιση του ΗΠΜ είναι θέματα τεχνικής φύσης και το ΥΠΕΝ προχωρά σε διαδικασία εκσυγχρονισμού του ΗΠΜ την παρούσα χρονική στιγμή.

Μία δεύτερη ομάδα σχολίων θέτει το ερώτημα διασφάλισης της δημόσιας διαβούλευσης λόγω λειτουργίας του ΗΠΜ. Βάσει των διατάξεων του νόμου η δημόσια διαβούλευση διασφαλίζεται μέσα από τη γνωμοδότηση των αρμόδιων υπηρεσιών, οι οποίες θα έχουν πρόσβαση στο ΗΠΜ, κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης βάσει της Οδηγίας 2011/92 και της νομοθεσίας για πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία.

Άρθρο 9

Λοιπές τροποποιήσεις ν. 4014/2011

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε 33 σχόλια, η πλειοψηφία των σχολίων επικεντρώθηκε στην κατάργηση της προληπτικής περιβαλλοντικής επιθεώρησης σε περιοχές Natura, ενώ υπήρξαν και γενικότερες προτάσεις για το σχήμα των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων. Με δεδομένο ότι εξετάζονται περαιτέρω τροποποιήσεις για τις Περιβαλλοντικές Επιθεωρήσεις καθώς και τους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές κρίθηκε σκόπιμο κατά την κατάθεση να επικεντρωθούν οι διατάξεις στο περιεχόμενο του προεδρικού διατάγματος για το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών (πιστοποιημένων ιδιωτών), προκειμένου να προσδιοριστούν οι όροι και η διαδικασία αδειοδότησής τους.

Περαιτέρω υπήρξαν σχόλια για την διάταξη της παρ. 6 που αποσυνδέει την έγκριση της αρχαιολογίας από το ΚΕΣΠΑ και τη δίνει στο ΚΑΣ και εκφράστηκε ο φόβος ότι αυτό θα οδηγήσει σε μεγάλες καθυστερήσεις, τα οποία εξετάστηκαν κατά την επεξεργασία της τελικής διάταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ Α.Π.Ε. - Α΄ ΦΑΣΗ

Άρθρο 10

Ορισμοί

Στο άρθρο έχουν υποβληθεί 12 σχόλια, τα περισσότερα από τα οποία δεν άπτονται του συγκεκριμένου άρθρου και νομοσχεδίου και θα εξεταστούν σε μεταγενέστερο στάδιο. Οι παρατάσεις στην διαβούλευση που ζητήθηκαν δεν κρίθηκε ότι ήταν αναγκαίες και απερρίφθησαν. Όσα σχόλια αφορούν το παρόν άρθρο και συγκεκριμένα τον εμπλουτισμό των ορισμών, ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν.

Άρθρο 11

Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Το άρθρο συγκέντρωσε 19 σχόλια και αποτελεί την καρδιά του νομοσχεδίου, καθώς περιγράφει την απλοποιημένη διαδικασία αδειοδότησης. Τα περισσότερα σχόλια κρίνεται ότι αντιβαίνουν στη στόχευση της απλοποίησης, δυσχεραίνουν την αυτοματοποίησή της και έτσι δεν γίνονται αποδεκτά (πχ μελέτες, μετρήσεις), όπως και τα σχόλια για συνενώσεις / μεταφορές ισχύος, δυνατότητα που θα είχε προβλήματα στην πράξη λόγω διαφορετικών «ταχυτήτων» αδειοδότησης για το ίδιο έργο. Όσον αφορά προτάσεις για την περιβαλλοντική κατηγοριοποίηση των ΦΒ σταθμών λαμβάνονται υπόψη και θα ρυθμιστούν με επικείμενες κανονιστικές πράξεις. Σχόλια που άπτονται της απλοποιημένης διαδικασίας έκδοσης της Βεβαίωσης και χρήζουν διευκρίνηση είτε διόρθωση, όπως η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων στο φάκελο, οι ενδοομιλικές μεταβιβάσεις είτε μελλοντικές τροποποιήσεις της Βεβαίωσης ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν.

Άρθρο 12

Διασφάλιση Υλοποίησης των Έργων

Υπεβλήθησαν 15 σχόλια. Τα σχόλια αφορούν κυρίως τις προθεσμίες που τάσσονται στους κατόχους της Βεβαίωσης για την υλοποίηση των έργων τους και την αυτοδίκαιη ανάκληση αυτών σε περίπτωση μη υλοποίησης τους. Τα περισσότερα σχόλια ελήφθησαν υπόψη υπό το πρίσμα, ωστόσο, ότι οι προθεσμίες που έχουν τεθεί συνάδουν με τη συνολική απλοποίηση της αδειοδότησης, άρα έχουν ευρύτερη στόχευση από το παρόν άρθρο. Οι προθεσμίες έχουν προκύψει έπειτα από απλοποιήσεις και χρονικές συντομεύσεις και στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, όπως παρουσιάζεται και στα υπόλοιπα κεφάλαια του νομοσχεδίου. Συγκεκριμένα, τα σχόλια που ενσωματώνονται στο παρόν νομοσχέδιο σχετίζονται με την υποχρέωση υποβολής αίτησης στον Διαχειριστή για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης καθώς και τη δυνατότητα καταβολής του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης, παρατείνοντας έτσι τη διάρκεια της βεβαίωσης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, καθώς και με την τύχη σταθμών που προβλέπονται σε κορεσμένο δίκτυο. Επίσης οι προθεσμίες που αφορούν τις περιοχές NATURA ορθώς διορθώνεται ότι αφορούν και κάθε άλλη περιοχή που απαιτείται Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση. Περαιτέρω λεπτομερή και τεχνικά ζητήματα θα εξειδικευθούν με τον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Άρθρο 13

Περιορισμοί χωροθέτησης σταθμών ΑΠΕ

Το άρθρο συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό σχολίων στο Κεφάλαιο Β' (30 τον αριθμό). Ωστόσο, καθώς το άρθρο σχετίζεται με περιορισμούς στη χωροθέτηση, υπάρχει πλήθος σχολίων που δεν αφορούν το παρόν νομοσχέδιο αλλά κατά κύριο λόγο αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδιασμού και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Ωστόσο σχόλια αναφορικά με την έκταση των ΦΒ σταθμών, αλλά και τις αποστάσεις μεταξύ των Α/Γ ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν στο νομοσχέδιο, αλλάζοντας τις προδιαγραφές που θα ζητούνται. Ως προς την εξέταση των ιδιωτικών εκτάσεων για Φ/Β, αυτή ρυθμίζεται σε άλλο άρθρο του παρόντος.

Άρθρο 14

Περιοχές με κορεσμένα δίκτυα

Υπεβλήθησαν 11 σχόλια. Τα περισσότερα σχόλια είναι είτε γενικά και δεν αφορούν το παρόν νομοσχέδιο είτε περιορίζονται στην απαίτηση για παράταση της διαβούλευσης και δεν ασκούν επιρροή στο περιεχόμενο του νομοσχεδίου. Ωστόσο, ορισμένα σχόλια που ορθώς απαιτούν διευκρίνιση, ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν με σαφέστερη πρόβλεψη για το πλαίσιο των κορεσμένων δικτύων και σε αυτό το άρθρο και στο άρθρο 12, που αφορά τις προϋποθέσεις παύσης της βεβαίωσης με την πάροδο συγκεκριμένων χρονικών οροσήμων.

Άρθρο 15

Επικαλύψεις και Συγκρούσεις

Το άρθρο συγκέντρωσε 11 σχόλια. Τα σχόλια που αφορούν τη διαδικασία της συγκριτικής αξιολόγησης, θα ενσωματωθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού Βεβαιώσεων. Το σχόλιο περί ελέγχου του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ελήφθη υπόψη και γίνεται εν μέρει αποδεκτό, με την πρόβλεψη ειδικής διαδικασίας αντιρρήσεων κατά της βεβαίωσης από ιδιοκτήτες του χώρου εγκατάστασης που αμφισβητούν το δικαίωμα νόμιμης χρήσης εκ μέρους του επενδυτή. Κάθε άλλο σχόλιο δεν σχετίζεται με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Άρθρο 16

Εφάπαξ Τέλος υποβολής αίτησης

Υπεβλήθησαν 5 σχόλια. Εξ αυτών, τα σχόλια που αφορούν το καθορισμό του ανώτατου ορίου του τέλους υποβολής της αίτησης ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώνονται. Κάθε άλλο σχόλιο κρίνεται γενικό και μη αποδεκτό.

Άρθρο 17

Εφάπαξ Τέλος Έκδοσης Βεβαίωσης

Το άρθρο συγκέντρωσε 13 σχόλια. Τα σχόλια σχετικά με τη μη καταβολή του Ειδικού Τέλους σε ενδοομιλικές μεταβιβάσεις καθώς και στις τροποποιήσεις, πλην της περίπτωσης αύξησης της μέγιστης ισχύος, γίνονται αποδεκτά και ενσωματώθηκαν. Κάθε άλλο σχόλιο περί επιστροφής ή μεταβολής του Ειδικού Τέλους δεν γίνεται αποδεκτό. Σχόλια που αφορούν ελάφρυνση ή απαλλαγή συγκεκριμένων τεχνολογιών και κατηγοριών είτε επόμενη φάση της αδειοδοτικής διαδικασίας, θα εξεταστούν σε μεταγενέστερο στάδιο και θα ρυθμιστούν στο πλαίσιο των προβλεπόμενων κανονιστικών αποφάσεων.

Άρθρο 18

Κανονισμός Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και Ειδικών Έργων

Το άρθρο συγκέντρωσε 8 σχόλια, η πλειονότητα των οποίων αφορά τη μη πρόβλεψη συγκεκριμένης προθεσμίας ως προς την έκδοση του Κανονισμού. Τα σχόλια έγιναν αποδεκτά και ετέθη σχετική προθεσμία στο παρόν άρθρο. Σχόλια που αφορούν λεπτομερέστερες ρυθμίσεις εντός του ρυθμιστικού πεδίου του Κανονισμού θα ληφθούν υπόψη κατά την διαδικασία έκδοσης αυτού.

Άρθρο 19

Βεβαίωση Ειδικών Έργων

Υπεβλήθησαν 5 σχόλια και στην πλειονότητά τους αφορούσαν την πρόβλεψη των αναγκών εγγράφων που συνοδεύουν την αίτηση των Ειδικών Έργων. Τα σχόλια ελήφθησαν υπόψη, όπως και οι προτάσεις για τα κρινόμενα ως αναγκαία συνοδευτικά, τα οποία ενσωματώθηκαν αντίστοιχα. Άλλο σχόλιο σχετικά με το Ειδικό Μητρώο Παραγωγής Ανανεώσιμων Αερίων από Α.Π.Ε δεν αφορά το παρόν νομοσχέδιο και θα εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο νομοθετικής πρωτοβουλίας. Επιπλέον, ενδεικτικές περιπτώσεις απαιτούμενου πρόσθετου κόστους για τον υπολογισμό της προσαύξησης επί της μεσοσταθμικής τιμής για την αξιολόγηση της οικονομικοτεχνικής αποδοτικότητας του έργου, θα εξειδικευθούν με τον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Άρθρο 20

Φορέας Αδειοδότησης - Ειδικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.

Υπεβλήθησαν 4 σχόλια. Τα σχόλια περί διαφάνειας και ελεύθερης πρόσβασης του κοινού έγιναν εν μέρει αποδεκτά και οδήγησαν στη αναδιατύπωση της σχετικής πρόβλεψης, ώστε να είναι σαφές ότι προβλέπεται η ελεύθερη πρόσβαση στην προτεινόμενη διαδικασία, χωρίς ωστόσο τη δυνατότητα επεξεργασίας των δεδομένων του Μητρώου, όπως αναφέρεται από την συγκεκριμένη διάταξη, η οποία δίνεται μόνο σε συγκεκριμένους φορείς.

Άρθρο 21

Τροποποιούμενες Διατάξεις

Το άρθρο συγκέντρωσε 8 σχόλια. Τα σχόλια αφορούσαν το Τέλος Διατήρησης και προτεινόμενες εξαιρέσεις είτε μειώσεις ως προς καταβολή αυτού και ελήφθησαν υπόψη στο τελικό σχέδιο, μειώνοντας το ύψος του τέλους.

Άρθρο 22

Μεταβατικές διατάξεις - Έκδοση Βεβαιώσεων και Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων μέχρι τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου

Υπεβλήθη μόνο ένα σχόλιο, σχετικά με την παράταση του χρόνου της διαβούλευσης, το οποίο δεν έγινε αποδεκτό για τους λόγους που εξηγήθηκαν.

Άρθρο 23

Μεταβατικές διατάξεις - Αιτήματα μέχρι και τον κύκλο Ιουνίου 2018

Στο άρθρο έγιναν 5 σχόλια. Τα σχόλια σχετικά με το χρονοδιάγραμμα έκδοσης των βεβαιώσεων αλλά και τις διαδικασίες που διέπουν τις τροποποιήσεις των εκκρεμών αιτημάτων, ελήφθησαν υπόψη και το εφαρμοστέο πλαίσιο διασαφηνίζεται στο παρόν άρθρο. Δεν γίνεται αποδεκτό το αίτημα σχετικά με επικαιροποίηση των εκκρεμών αιτημάτων, καθώς τούτο εμμέσως συνεπάγεται την ετεροχρονισμένη υποβολή νέου αιτήματος κάτι που κρίνεται μη αποδεκτό.

Άρθρο 24

Μεταβατικές και λοιπές διατάξεις - Αιτήματα από τον κύκλο Σεπτεμβρίου 2018 μέχρι και τον κύκλο Μαρτίου 2020

Το άρθρο συγκέντρωσε 11 σχόλια. Τα περισσότερα σχόλια σχετίζονταν με τη μείωση του Ειδικού Τέλους για τις εκκρεμείς αιτήσεις και έγιναν εν μέρει αποδεκτά, καθώς η σχετική πρόβλεψη τροποποιήθηκε σε σχέση με το κείμενο της διαβούλευσης. Τα σχόλια που απορρίπτονται είναι όσα σχετίζονται με την κατάργηση της δυνατότητας επανυποβολής αίτησης για όσους έχουν απορριφθεί για λόγους που με το παρόν νομοσχέδιο καταργούνται και όσα αναφέρονται στην καταβολή του τέλους κατά την επικαιροποίηση των αιτημάτων.

Άρθρο 25

Μεταβατικές διατάξεις - Υφιστάμενες Άδειες Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Υπεβλήθησαν 5 σχόλια. Τα σχόλια που αφορούσαν αυτοδίκαιη παράταση αδειών που έχουν ήδη εκπνεύσει και το μεταβατικό διάστημα προσαρμογής για τις υφιστάμενες άδειες παραγωγής ελήφθησαν υπόψη και έγιναν εν μέρει αποδεκτά. Επίσης εν μέρει δεκτό έγινε σχόλιο σχετικά με την προσαρμογή πολυγώνου, οδηγώντας σε αναδιατύπωση του οικείου εδαφίου. Κάθε άλλο σχόλιο είτε δεν εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νομοσχεδίου είτε αναφέρεται σε δυνατότητα μεταφοράς της θέσης είτε σχετίζεται με τις ιδιωτικές εκτάσεις αιολικών σταθμών και κρίνεται μη αποδεκτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Άρθρο 26

Οι Φορείς του Εθνικού Συστήματος Διακυβέρνησης

Στο άρθρο αυτό έχουν υποβληθεί 40 σχόλια, τα οποία αναφέρονται στο σύνολο του Κεφαλαίου Γ' και όχι μόνο στο άρθρο αυτό, το περιεχόμενο των οποίων συνοψίζεται ως εξής: Αναφορικά με την επιλογή του μοντέλου διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών υπήρξε και κριτική και θετικά σχόλια. Κριτική υπήρξε για το ζήτημα της δυνατότητας γνωμοδότησης των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών για έργα της χωρικής τους αρμοδιότητας, ζήτημα το οποίο στο τελικό νομοσχέδιο τροποποιήθηκε με την ρητή αναφορά της αρμοδιότητας αυτής στο σχετικό άρθρο για τον ΟΦΥΠΕΚΑ, ο οποίος «εκπονεί τη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων κάθε έργου ή/και δραστηριότητας που εμπίπτει στις προστατευόμενες περιοχές ευθύνης του, τα οποία δύνανται να επηρεάσουν την ακεραιότητα της περιοχής και των προστατευτέων αντικείμενων», και την κατάργηση της αντίστοιχης αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Επίσης διατυπώθηκαν σχόλια για την φύλαξη των Προστατευόμενων Περιοχών και την πρόταση να γίνονται από τις Δασικές Υπηρεσίες, η συνεργασία με τις οποίες εξασφαλίζεται μέσω των Μνημονίων Συνεργασίας.

Κριτική ασκήθηκε για την αντιστοίχιση των υφιστάμενων Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών με τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, για τις αρμοδιότητες των Επιτροπών Διαχείρισης, καθώς και για τον ρόλο της Επιτροπής ΦΥΣΗ 2000.

Εκφράστηκε η ανησυχία για τα ευρωπαϊκά προγράμματα και τη μεταφορά τους στο νέο Φορέα, και για το λόγο αυτό τροποποιήθηκαν οι μεταβατικές διατάξεις, προκειμένου να μην υπάρξουν κενά κατά την υλοποίησή τους.

Ανάμεσα στα θετικά σχόλια αναφέρεται η συντονισμένη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, η χρηματοδότηση από Τακτικό Προϋπολογισμό καθώς και η εκπόνηση συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης με τριετή διάρκεια με σκοπό την βελτίωση της πολιτικής για τη Διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών.

Προτάθηκε η εισαγωγή διατάξεων που προβλέπουν να αποτελούν έσοδα του ΟΦΥΠΕΚΑ η εκμετάλλευση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ή από παραχώρηση αδειών χρήσης για δραστηριότητες. Οι προτάσεις αυτές εξετάστηκαν και τροποποιήθηκε αναλόγως το σχετικό άρθρο.

Επίσης τροποποιήθηκε στο άρθρο αυτό και το ζήτημα της αναφοράς σε άλλους φορείς π.χ. ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικές εταιρίες τα οποία επίσης μπορούν να έχουν ρόλο στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και στην εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής για τις περιοχές αυτές, και έχει εισαχθεί η σχετική παράγραφος.

Άρθρο 27

Ίδρυση, Σκοπός και Εποπτεία του ΟΦΥΠΕΚΑ

Στο άρθρο αυτό έχουν υποβληθεί 39 σχόλια. Και σε αυτό το άρθρο ασκήθηκε κριτική για την επιλογή του μοντέλου διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ενώ διατυπώθηκε και η πρόταση να είναι ο ΟΦΥΠΕΚΑ Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Τέθηκαν και στο άρθρο αυτό τα ζητήματα εποπτείας των προστατευόμενων περιοχών, ενώ σημειώθηκε και εδώ η έλλειψη της αρμοδιότητας της γνωμοδότησης, η οποία όμως με το υπό κατάθεση νομοσχέδιο αντιμετωπίζεται όπως έχει αναφερθεί στο ανωτέρω άρθρο.

Άρθρο 28

Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΦΥΠΕΚΑ

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε 20 σχόλια. Μεταξύ των προτάσεων είναι να συμμετέχει στο Δ.Σ. και ο ο/η εκάστοτε Προϊστάμενος/η της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του ΥΠΕΝ, καθότι το μεγαλύτερο μέρος των προστατευόμενων περιοχών είναι δασικές εκτάσεις, εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και εκπρόσωπος της ΕΝΠΕ.

Τέθηκε το ζήτημα του αναπληρωτή του Προέδρου σε περίπτωση που οι ιδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο, και προβλέφθηκε στο σχέδιο νόμου ότι στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος με απόφασή του ορίζει το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που τον αναπληρώνει.

Μια περαιτέρω παρατήρηση που οδήγησε σε νομοτεχνική τροποποίηση του άρθρου αυτού αποτέλεσε η σύγχυση που τυχόν δημιούργησε η διατύπωση ως προς τα κριτήρια για την

επιλογή των μελών του ΔΣ ώστε τα κριτήρια αυτά να επεκτείνονται σε όλα τα μέλη του ΔΣ συμπεριλαμβανομένου και του Προέδρου.

Προτάθηκε επίσης να καταστεί υποχρεωτική η παρουσίαση στη Βουλή ετήσιου απολογισμού έργου του ΟΦΥΠΕΚΑ σε κοινή συνεδρίαση των ακόλουθων Επιτροπών της Βουλής: Επιτροπή παραγωγής και εμπορίου, Επιτροπή ευρωπαϊκών υποθέσεων, Ειδική μόνιμη επιτροπή θεσμών και διαφάνειας, και την Ειδική μόνιμη επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος, πρόταση η οποία ενσωματώθηκε στο κατατεθειμένο νομοσχέδιο.

Άρθρο 29

Οργανωτική Διάρθρωση ΟΦΥΠΕΚΑ

Στο άρθρο αυτό διατυπώθηκαν 24 σχόλια. Η πλειοψηφία των σχολίων είχε στόχο το ζήτημα των δύο Διευθύνσεων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, και τη διάκρισή τους σε Βορείου και Νοτίου Ελλάδας, ενώ αντικείμενο σχολιασμού αποτέλεσαν και οι τρεις Γενικές Διευθύνσεις. Μετά από την αξιολόγηση της διαβούλευσης επικαιροποιήθηκε η οργανωτική διάρθρωση του ΟΦΥΠΕΚΑ, ο οποίος περιλαμβάνει μία Γενική Διεύθυνση, με τέσσερις Διευθύνσεις, ενώ ο διαχωρισμός των Διευθύνσεων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών θα γίνει με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ.

Άρθρο 30

Γενικοί Διευθυντές

Το άρθρο αυτό το οποίο κατά τη Δημόσια Διαβούλευση είχε τον τίτλο «Γενικοί Διευθυντές» συγκέντρωσε 9 σχόλια. Μετά από την αξιολόγηση των σχολίων ως προς τους Προϊσταμένους των Τμημάτων, επιλέχθηκε η τροποποίηση του άρθρου και η συμπερίληψη της διαδικασίας πλήρωσης των θέσεων των Προϊσταμένων όλων των επιπέδων.

Άρθρο 31

Πόροι και Οικονομική Διαχείριση του ΟΦΥΠΕΚΑ

Στο άρθρο αυτό υποβλήθηκαν 23 σχόλια, πολλά από τα οποία ενσωματώθηκαν στο τελικό νομοσχέδιο. Ακολούθως πόροι του ΟΦΥΠΕΚΑ αποτελούν εκτός από το τακτικό προϋπολογισμό

- οι χρηματοδοτήσεις, επιδοτήσεις, εισφορές και κάθε είδους ενισχύσεις ή επιχορηγήσεις από όργανα και οργανισμούς του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από άλλους ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ άλλων για τα έργα που αναλαμβάνει να υλοποιήσει,
- οι δωρεές, ενισχύσεις, κληρονομίες, κληροδοσίες, επιχορηγήσεις, χορηγίες και κάθε είδους εισφορές φυσικών ή νομικών προσώπων, του Δημοσίου ή του Ιδιωτικού Τομέα, της ημεδαπής ή αλλοδαπής,
- τα ίδια έσοδα από την παροχή των εξειδικευμένων υπηρεσιών του προς τρίτους, εκτέλεση έργων για λογαριασμό τρίτων και άσκηση ήπιας μορφής εμπορική δραστηριότητα,
- τα έσοδα από την αξιοποίηση στοιχείων της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του και από δάνεια κάθε μορφής, καθώς και από οποιοσδήποτε άλλες νόμιμες πηγές,
- τα έσοδα από την εφαρμογή εισιτηρίου εισόδου σε προστατευόμενες περιοχές για οικοτουριστικούς σκοπούς και ποσοστό από έσοδα από τις άδειες θήρας, το οποίο καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

- τα έσοδα από τις δραστηριότητές που είναι σύμφωνες με τους σκοπούς του ΟΦΥΠΕΚΑ, συμπεριλαμβανομένων και των εσόδων από προϊόντα που παράγει ή εκμεταλλεύεται, εισιτήρια, ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών και άλλες οικότουριστικές δραστηριότητες, έντυπες ή ηλεκτρονικές εκδόσεις, πώληση υλικών, προβολή και εκμετάλλευση οπτικοακουστικού υλικού και, γενικότερα, από την εκμετάλλευση και προβολή του προστατευτέου αντικειμένου,
- η χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο.
- τα ποσοστά, που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας από πόρους που προέρχονται από την εκμετάλλευση από διάφορες εταιρείες των ενεργειακών πηγών της χώρας, από έσοδα από τη χορήγηση σήματος ποιότητας και συνεργασίας σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των προστατευόμενων περιοχών, από έσοδα από την εκμετάλλευση δημοσίων χώρων από επαγγελματίες και έσοδα από την επιβολή προστίμων για παραβίαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, πέραν αυτών που καταλήγουν στο Πράσινο Ταμείο, καθώς και τα έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Άρθρο 32

Οργάνωση, Στελέχωση και Λειτουργία του ΟΦΥΠΕΚΑ

Υποβλήθηκαν 21 σχόλια, μεταξύ των οποίων και προτάσεις ως προς τις ειδικότητες που θα πρέπει να έχει το προσωπικό που θα στελεχώσει τον ΟΦΥΠΕΚΑ, καθώς και της μοριοδότησης των προσόντων των ήδη υπηρετούντων υπαλλήλων στους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο του Οργανισμού του ΟΦΥΠΕΚΑ.

Τέλος αντικείμενο σχολιασμού αποτέλεσε και το γεγονός ότι στον ΟΦΥΠΕΚΑ θα στεγάζεται η Επιτροπή ΦΥΣΗ 2000, στην οποία ο ΟΦΥΠΕΚΑ θα παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη.

Άρθρο 33

Εργαλεία του Συστήματος Διακυβέρνησης Προστατευόμενων Περιοχών

Υποβλήθηκαν 12 σχόλια για το άρθρο αυτό, υπό μορφή ερωτημάτων και προτάσεων ως προς τα εργαλεία του Συστήματος Διακυβέρνησης ΠΠ. Τέθηκε το ζήτημα της εκπόνησης των Σχεδίων Διαχείρισης από τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, ενώ υποβλήθηκαν παρατηρήσεις νομοτεχνικού περιεχομένου οι οποίες ενσωματώθηκαν στο τελικό νομοσχέδιο.

Άρθρο 34

Σύσταση και Αρμοδιότητες των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε τα περισσότερα σχόλια του Κεφαλαίου Γ φτάνοντας τα 66. Τα σχόλια αυτά κατά κύριο λόγο επικεντρώνονται σε 3 ζητήματα.

Πρώτον στο ζήτημα των γνωμοδοτήσεων, που αποτέλεσε αντικείμενο σχολίων σε πλείονα άρθρα του συγκεκριμένου Κεφαλαίου και το οποίο αντιμετωπίστηκε με το τελικό νομοσχέδιο με την ρητή αναφορά της αρμοδιότητας αυτής στο σχετικό άρθρο για τον ΟΦΥΠΕΚΑ, ο οποίος «εκπονεί τη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων κάθε έργου ή/και δραστηριότητας που εμπίπτει στις προστατευόμενες περιοχές ευθύνης του, τα οποία δύναται να επηρεάσουν την ακεραιότητα της περιοχής και των προστατευτέων

αντικείμενων», και την κατάργηση της αντίστοιχης αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Δεύτερον διατυπώθηκαν ανησυχίες για τον αντιτυρικό σχεδιασμό και τα σχέδια φύλαξης, καθώς και την έλλειψη ανακριτικών καθηκόντων του προσωπικού του Φορέα. Με σκοπό την αποτελεσματική προστασία των περιοχών ευθύνης του ο ΟΦΥΠΕΚΑ συνεργάζεται με κάθε αρμόδια αρχή, προκειμένου να μην υφίστανται δυσχέρειες κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Τρίτον, υπήρξε κριτική για την επιλογή των 24 Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, τόσο ως προς το γεγονός ότι συγχωνεύονται οι υφιστάμενοι 36 Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, όσο ως προς το γεγονός ότι οι Μονάδες αποτελούν Τμήματα. Περαιτέρω διατυπώθηκε το ζήτημα της αποτύπωσης της έννοιας των Εθνικών Πάρκων και κατά περίπτωση και ο χαρακτηρισμός «Θαλάσσιο» ή «Δρυμός», το οποίο και ενσωματώθηκε στο επικαιροποιημένο Παράρτημα.

Τέλος τέθηκε το ζήτημα της στελέχωσης των Μονάδων από το υφιστάμενο προσωπικό, το οποίο αποτυπώνεται στο άρθρο των μεταβατικών διατάξεων, το οποίο προβλέπει ότι το προσωπικό των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών μεταφέρεται αυτοδικαίως στις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.

Άρθρο 35

Επιτροπές Διαχείρισης των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Στο άρθρο αυτό υποβλήθηκαν 36 σχόλια, τα οποία αναφέρονται κατά κύριο λόγο στις αρμοδιότητες των Επιτροπών Διαχείρισης, οι οποίες πάντως θα αποτελέσουν αντικείμενο της οικείας Υπουργικής Απόφασης, η οποία θα καθορίζει τις αρμοδιότητες των Επιτροπών αυτών.

Περαιτέρω υπήρξαν προτάσεις για την συμμετοχή και άλλων εκπροσώπων στις Επιτροπές αυτές, οι οποίες με δεδομένο ότι συστήνονται με απόφαση του ΔΣ του ΟΦΥΠΕΚΑ θα ληφθούν υπόψη κατά της έκδοση των αποφάσεων αυτών.

Σχολιάστηκε περαιτέρω ότι οι Επιτροπές Διαχείρισης διασφαλίζουν σε ένα βαθμό τη συμμετοχική διακυβέρνηση και τη συμμετοχή τοπικών εμπλεκόμενων σε αυτή.

Άρθρο 36

Αξιολόγηση των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Για το άρθρο αυτό υποβλήθηκαν 21 σχόλια. Κατά κύριο λόγο ο σχολιασμός επικεντρώθηκε στη διαδικασία της αξιολόγησης και στα κριτήρια αυτής, καθώς και της συμμετοχής της Επιτροπής ΦΥΣΗ 2000. Βάσει αυτών των σχολίων ενσωματώθηκαν οι παρατηρήσεις ως προς την αξιολόγηση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών η οποία διενεργείται κατ' έτος με βάση μεθοδολογία και πρότυπα που ορίζει ο ΟΦΥΠΕΚΑ μετά από εισήγηση της Επιτροπής Φύση 2000.

Άρθρο 37

Προγραμματικές συμβάσεις

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε 21 σχόλια, τα περισσότερα εκ των οποίων στόχευαν στο να γίνουν οι Προγραμματικές Συμβάσεις υποχρεωτικές, πράγμα που δεν αποτελεί αντικείμενο του νόμου αυτού. Περαιτέρω προτάθηκε να συμμετέχουν περισσότεροι φορείς στις

προγραμματικές συμβάσεις, γεγονός που καλύπτεται από το επόμενο άρθρο, όπου υπάγονται οι υπόλοιποι δημόσιοι φορείς.

Η πρόταση περαιτέρω να πρέπει να μπορεί ο ΟΦΥΠΕΚΑ να συνάπτει Προγραμματικές Συμβάσεις και με άλλα πρόσωπα δημοσίου δικαίου ειδικά τα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, δεν μπορεί να είναι αντικείμενο του άρθρου αυτού, αντιθέτως η δυνατότητα συνεργασίας με αυτά τα ιδρύματα έχει ενσωματωθεί στο άρθρο 26, καθώς και στο άρθρο 38.

Άρθρο 38

Μνημόνια Συνεργασίας

Στο άρθρο αυτό υποβλήθηκαν 17 σχόλια, τα οποία όπως και στο προηγούμενο άρθρο επικεντρώθηκαν στον δεσμευτικό χαρακτήρα των Μνημονίων αυτών, το οποίο δεν μπορεί να είναι αντικείμενο του άρθρου αυτού. Περαιτέρω τέθηκε η πρόταση στα Μνημόνια να συμμετέχουν και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις του άρθρου 41, πρόταση που ενσωματώθηκε στο τελικό νομοσχέδιο.

Άρθρο 39

Συνεργασία με Περιφέρειες

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε 10 σχόλια, τα οποία στην πλειοψηφία τους έκριναν θετικά τη συνεργασία με τις Περιφέρειες, και την πρόνοια για συμβατότητα μεταξύ του Περιφερειακού σχεδιασμού και των επιμέρους προγραμμάτων του και των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης των περιοχών Natura. Περαιτέρω προτάθηκαν και τροποποιήσεις σε σχέση με τις γνωμοδοτήσεις της Περιφέρειας κατά την επικαιροποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης, τα οποία ενσωματώθηκαν κατά την τελική επεξεργασία του νομοσχεδίου.

Άρθρο 40

Συνεργασία με Δήμους

Στο άρθρο αυτό υποβλήθηκαν 10 σχόλια, τα οποία επαναλαμβάνουν ως επί το πλείστον τις προτάσεις και τα σχόλια που υποβλήθηκαν στο προηγούμενο άρθρο, τα οποία επίσης αξιολογήθηκαν κατά την τελική επεξεργασία του νομοσχεδίου.

Άρθρο 41

Μητρώο Περιβαλλοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και Φορέων

Στο άρθρο αυτό υποβλήθηκαν 13 σχόλια, με αντικείμενο κυρίως την συμμετοχή περαιτέρω φορέων στο εν λόγω Μητρώο, όπως τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα (ΑΕΙ) καθώς και τα Ερευνητικά Κέντρα τα οποία διαθέτουν Σχολές/Τμήματα και Εργαστήρια/Ερευνητικές Ομάδες συναφούς αντικειμένου με την Προστασία και Διαχείριση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας και αυτό περιλαμβάνεται στους καταστατικούς σκοπούς των ΦΕΚ ίδρυσής τους. Η πρόταση συνεργασίας με άλλα πρόσωπα δημοσίου δικαίου ειδικά τα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, δεν μπορεί να είναι αντικείμενο του άρθρου αυτού, αντιθέτως η δυνατότητα έχει ενσωματωθεί στο άρθρο 26, καθώς και στο άρθρο 38.

Άρθρο 42

Σχέδιο Δράσης βελτίωσης της πολιτικής Προστατευόμενων Περιοχών

Τα 8 σχόλια που υποβλήθηκαν στο άρθρο αυτό εντάσσονται στις μεταβατικές διατάξεις, και την ανάγκη να υπάρξει μεγαλύτερη μεταβατική περίοδος για να μην δημιουργηθούν

δυσχέρειες κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων που υλοποιούν οι υφιστάμενοι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών. Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται στο επόμενο άρθρο των μεταβατικών διατάξεων.

Άρθρο 43

Μεταβατικές Διατάξεις

Στο άρθρο των μεταβατικών διατάξεων υποβλήθηκαν 47 σχόλια, τα οποία εντάσσονται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αναφέρεται στο προσωπικό των υφιστάμενων Φορέων Διαχείρισης, το οποίο σύμφωνα με την παράγραφο 3 του αναρτηθέντος νομοσχεδίου μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας στον ΟΦΥΠΕΚΑ. Η διάταξη αυτή αποτελεί μεταβατική διάταξη, και οποιαδήποτε περαιτέρω ρύθμιση δεν αποτελεί αντικείμενο του άρθρου αυτού.

Η δεύτερη κατηγορία σχολίων αφορά την σύντομη μεταβατική περίοδο και την κατάργηση των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών μετά τον διορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ. Το κρίσιμο ζήτημα που τέθηκε σε αυτό το πλαίσιο είναι η υλοποίηση πράξεων ΕΣΠΑ και η ανάγκη του διαχειριστικού επανασχεδιασμού όλων των πράξεων των ΦΔΠΠ, και τονίσθηκε ότι η σύντομη αυτή μεταβατική περίοδος ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο τις πράξεις αυτές και προτάθηκε να τεθεί επαρκές χρονικό διάστημα και κανόνες μετάβασης στο νέο σχήμα, εξασφαλίζοντας την επιχειρησιακή και διοικητική ικανότητα του νέου Φορέα με παράλληλη λειτουργία των υπαρχόντων Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στο διάστημα αυτό, ώστε να ολοκληρωθούν αποτελεσματικά το σύνολο των προγραμματισμένων πράξεων (κυρίως δε των διαχειριστικών δράσεων τους), εκπληρώνοντας έτσι την στοχοθεσία του Εθνικού Σχεδίου Στρατηγικής για την Βιοποικιλότητα και αξιοποιώντας αποδοτικά τα ευρωπαϊκά κονδύλια για την Βιοποικιλότητα του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Για τον σκοπό αυτό η μεταβατική περίοδος επαναξιολογήθηκε και κατά την κατάθεση του νομοσχεδίου προβλέφθηκε μία διαφορετική προσέγγιση, που επιτρέπει την απρόσκοπτη λειτουργία των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών παράλληλα με την λειτουργία του νέου Οργανισμού, μέχρι τον ορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ, τον διορισμό και την τοποθέτηση του Γενικού Διευθυντή, των Διευθυντών και των Τμηματάρχων των Γενικών Διευθυντών καθώς την πλήρωση των θέσεων ορισμένου αριθμού υπαλλήλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΖΩΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Άρθρα 44-47

Στα άρθρα 44-47 υπεβλήθησαν 227 σχόλια, πολλά εκ των οποίων αντιμετώπιζαν ζητήματα του κεφαλαίου Δ' συνολικά και ήταν σε μεγάλο βαθμό όμοια μεταξύ τους ή επαναλαμβανόμενα.

Τα δύο βασικά θεσμικά σχόλια ήταν ότι:

α. κακώς τροποποιήθηκε το π.δ. 59/2018 με τυπικό νόμο και όχι με άλλο π.δ. (αποφεύγοντας έτσι την επεξεργασία από το Συμβούλιο της Επικρατείας) και β. ότι η ορολογία και μεθοδολογία των χρήσεων γης δεν είναι κατάλληλη για την περιγραφή των δραστηριοτήτων που επιτρέπονται σε προστατευόμενες περιοχές.

Σε σχέση με το πρώτο σχόλιο, όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση, η τροποποίηση του προεδρικού διατάγματος των χρήσεων γης γίνεται επιτρεπώς με τυπικό νόμο. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει δεχθεί τη νομιμότητα τροποποιήσεων του παλαιότερου π.δ. της 23.2.1987, ενώ ο ν. 4269/2014 περιείχε στο ίδιο το κείμενό του γενικές και ειδικές κατηγορίες χρήσεων. Εξ άλλου, όπως προκύπτει από το πρακτικό επεξεργασίας του π.δ. 59/2018, το ΣτΕ δεν συνεισέφερε τεχνικά στον προσδιορισμό των χρήσεων γης.

Ως προς τη δεύτερη παρατήρηση, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο προέβλεπε ότι τα προεδρικά διατάγματα προστασίας των προστατευόμενων περιοχών πρέπει να περιλαμβάνουν χρήσεις γης, πράγμα το οποίο ούτως ή άλλως έχει γίνει στα αντίστοιχα προεδρικά διατάγματα που έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής. Σημειώνεται ότι υπήρχαν και σχόλια που αναγνώριζαν ότι είναι προς τη θετική κατεύθυνση η προσπάθεια για την εισαγωγή κοινής ορολογίας και μεθοδολογίας στις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες και στα σχέδια διαχείρισης και τα προεδρικά διατάγματα που θα προκύψουν από αυτές.

Αρκετές παρατηρήσεις έγιναν για την παράλειψη να αξιοποιηθούν οι ορισμοί της IUCN (International Union for Conservation of Nature). Οι παρατηρήσεις αυτές ελήφθησαν υπόψη και το σχέδιο νόμου τροποποιήθηκε, ώστε να περιλαμβάνει αυτούς τους ορισμούς. Επίσης, πολλοί σχολιαστές θεώρησαν ότι η διατύπωση του νόμου σήμαινε ότι η κάθε ζώνη προστασίας περιλαμβάνει υποχρεωτικά το σύνολο των χρήσεων που αντιστοιχούν σ' αυτήν υπό το τροποποιηθέν π.δ. 59/2018. Μολοντί κάτι τέτοιο δεν προέκυπτε από το κείμενο του αναρτηθέντος νομοσχεδίου, εν τούτοις με τροποποιήσεις τόσο στο άρθρο 44, όσο και στο άρθρο 47 καθίσταται σαφές ότι οι επιτρεπόμενες ειδικές χρήσεις επιλέγονται και εξειδικεύονται από αυτές που περιλαμβάνονται στην αντίστοιχη γενική χρήση, σύμφωνα με τις ειδικότερες υποδείξεις της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης.

Στο πλαίσιο του γενικού παραπόνου που διατυπώθηκε, ότι ο χρόνος διαβούλευσης ήταν σύντομος, διατυπώθηκαν και συναφείς ενστάσεις, όπως ότι προστέθηκαν οι προτεινόμενες ειδικές χρήσεις στο π.δ. 59/2018 χωρίς να έχει προηγηθεί κάποια μελέτη, χωρίς συντεταγμένο τρόπο κ.λπ. Έγινε και ειδικότερη παρατήρηση ότι στο αναρτηθέν νομοσχέδιο, μαζί με τις χρήσεις γης, περιελήφθησαν και καλύψεις (όπως δάση και αρχαιολογικοί χώροι). Οι καλύψεις γης αφαιρέθηκαν από το σχέδιο νόμου.

Πολλές παρατηρήσεις έγιναν για τις δραστηριότητες που επιτρέπονται στις επιμέρους ζώνες με ιδιαίτερη έμφαση στις εξορυκτικές δραστηριότητες και στις εγκαταστάσεις ΑΠΕ - τα σχόλια ήταν μοιρασμένα μεταξύ της απαγόρευσης και της συμπερίληψης των δραστηριοτήτων αυτών. Πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι η πρόβλεψη των δραστηριοτήτων αυτών στο νόμο είναι γενική και δυνητική, καθώς στα επιμέρους προεδρικά διατάγματα η συμπερίληψή τους ή μη θα κριθεί αποκλειστικά και μόνο βάσει του επιστημονικού εργαλείου που είναι η ειδική περιβαλλοντική μελέτη, η οποία μάλιστα περιέχει και τα στοιχεία εκείνα (δημόσια διαβούλευση, εξέταση επιπτώσεων στο περιβάλλον, εξέταση εναλλακτικών λύσεων) που της δίνουν ταυτοχρόνως και το χαρακτήρα της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.

Μία επιμέρους παρατήρηση αφορούσε στην αξιοποίηση των χρήσεων γης για τις προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές που έχουν ειδικό καθεστώς προστασίας, αλλά δεν έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000. Η παρατήρηση αυτή έγινε δεκτή και πράγματι επεκτάθηκε η αξιοποίηση των νέων γενικών και ειδικών χρήσεων σε όλες τις προστατευόμενες περιοχές. Άλλες επιμέρους παρατηρήσεις αφορούσαν στη διατήρηση των περιφερειακών πάρκων, που καταργούνται με τις προτεινόμενες διατάξεις, και με την

αρμοδιότητα καθορισμού των καταφυγίων άγριας ζωής όχι με απόφαση του Υπουργού, όπως προβλέπεται στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, αλλά του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι παρατηρήσεις αυτές δεν έγιναν δεκτές, δεδομένου ότι πρακτικά δεν αποδείχθηκε η χρησιμότητα του θεσμού των περιφερειακών πάρκων, ενώ η κανονιστική αρμοδιότητα της επιβολής όρων και περιορισμών σε δραστηριότητες και έργα πρέπει να ανατίθεται στον Υπουργό.

Το σχόλιο/ αίτημα για μεταβατικές διατάξεις που καλύπτουν τις υφιστάμενες δραστηριότητες έγινε δεκτό με σχετική τροποποίηση του άρθρου 47, το οποίο εξαρτά την παραμονή των υφιστάμενων δραστηριοτήτων από εξειδικευμένη κρίση περί του εάν παραβιάζεται η ακεραιότητα της περιοχής. Επίσης, ζητήθηκε να έχουν περιορισμένη χρονική διάρκεια τα προεδρικά διατάγματα και τα σχέδια διαχείρισης. Μολονότι κάτι τέτοιο θα συνιστούσε ορθή διοικητική πρακτική, εν τούτοις κρίθηκε ότι τυχόν προθεσμίες αυτής της μορφής θα οδηγούσαν σε παντελή έλλειψη προστασίας των προστατευόμενων περιοχών, εάν δεν καθίστατο εφικτό να τηρηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΑΣΙΚΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ

Άρθρο 48

Ρυθμίσεις για τη διαδικασία ανάρτησης, κύρωσης και αναμόρφωσης των δασικών χαρτών

Για το άρθρο αυτό υπεβλήθησαν 139 σχόλια. Σχεδόν το σύνολο των σχολίων είτε προέτρεπε την συμπερίληψη και άλλων διοικητικών πράξεων στις διοικητικές πράξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 που αναφέρονται ενδεικτικά στο παρόν νομοσχέδιο, είτε σε συγκεκριμένες τοπικές περιπτώσεις όπου, κατά την κρίση των σχολιαστών, κακώς θεωρήθηκαν κάποιες εκτάσεις δασικές. Σε απάντηση των σχολίων αυτών προστέθηκε νέα διάταξη που εξαιρεί από τη δασική νομοθεσία βιομηχανικές περιοχές των ζωνών οικιστικού ελέγχου, υπό την προϋπόθεση ότι κατά την κατάρτιση του σχετικού π.δ. υπήρχε βεβαίωση ή άλλο πληροφοριακό έγγραφο ότι οι καθοριζόμενες βιομηχανικές ζώνες δεν ήταν δασικές, ενώ στις διοικητικές πράξεις της παρ. 7 προστέθηκαν και όσες εκδόθηκαν με σκοπό την βιομηχανική και τουριστική ανάπτυξη της χώρας. Επίσης, προστέθηκαν και πράξεις στις ενδεικτικώς μνημονευόμενες της αγροτικής και εποικιστικής νομοθεσίας.

Επειδή, από την άλλη πλευρά, τέθηκε στα σχόλια ο προβληματισμός ότι με τις προτεινόμενες διατάξεις μπορεί να καταλήξουν να θεωρούνται, αντίθετα προς το Σύνταγμα, μη δασικές εκτάσεις και όσες είχαν μεταβάλει νόμιμα το χαρακτήρα τους, αλλά στη συνέχεια δασώθηκαν, τέθηκε η προϋπόθεση στην παρ. 7 του άρθρου 3 ν. 998/1979 ότι δεν χαρακτηρίζονται δασικές οι εκτάσεις που έχουν απολέσει νομίμως το δασικό τους χαρακτήρα, εφόσον διατηρείται η νέα αποδοθείσα χρήση.

Άρθρο 49

Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων

Υποβλήθηκαν 36 σχόλια, τα οποία εντάσσονται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά την προτεινόμενη σύνθεση της Επιτροπής, ως προς τον δικηγόρο ως Πρόεδρο της Επιτροπής καθώς και της μειοψηφίας του δασολόγου.

Η δεύτερη κατηγορία αφορά τον υποχρεωτικό αριθμό εξέτασης 50 υποθέσεων ανά συνεδρίαση, και εκφράστηκε η ανησυχία ότι δεν θα καταφέρουν οι Επιτροπές να ολοκληρώσουν αυτήν την υποχρέωση. Κατά την κατάθεση του νομοσχεδίου επιλέχθηκε ο αριθμός αυτός να είναι 25 ανά συνεδρίαση, και 100 μηνιαίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΙΚΙΣΤΙΚΕΣ ΠΥΚΝΩΣΕΙΣ**

Άρθρα 50 - 55

Σ' αυτό το κεφάλαιο τα περισσότερα σχόλια καταχωρήθηκαν υπό το άρθρο 51, εν τούτοις τα περισσότερα καλύπτουν το σύνολο του κεφαλαίου και τη φιλοσοφία του.

Πολλά σχόλια αμφισβήτησαν τη σκοπιμότητα και, κυρίως, τη συμβατότητα με το Σύνταγμα των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Ειδικότερα, θεωρήθηκε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αντιβαίνουν στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και κυρίως στην υπ' αριθμόν 685/2019 απόφαση της Ολομελείας, η οποία έκρινε ως αντισυνταγματική την εξαίρεση των οικιστικών πυκνώσεων από την ανάρτηση στους δασικούς χάρτες. Επισημάνθηκε, επίσης, ότι δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 24 του Συντάγματος η αλλαγή χρήσης των δασών και των δασικών εκτάσεων για οικιστικούς λόγους, καθώς και ότι η παραπάνω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε αντισυνταγματική την έννοια των οικιστικών πυκνώσεων.

Ωστόσο, όπως προκύπτει από το κείμενο του αναρτηθέντος νομοσχεδίου, με αυτό δεν επιχειρείται η αλλαγή χρήσης σε δασικές εκτάσεις ούτε η νομιμοποίηση αυθαίρετων κατασκευών. Η διαπίστωση της οικιστικής πυκνώσης, η οποία γίνεται κατόπιν ειδικής μελέτης και όχι βάσει των δηλώσεων των οικείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεν έχει ως αποτέλεσμα την εξαίρεσή της από τη δασική νομοθεσία, όπως προέβλεπε η προηγούμενη ρύθμιση που κρίθηκε αντισυνταγματική. Αντιθέτως, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την υπαγωγή στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, αλλά όχι κατά τρόπο δεσμευτικό. Εξ άλλου, η ρύθμιση του παρόντος νόμου έχει ως συνέπεια απλώς την προσωρινή εξαίρεση από την κατεδάφιση για τις υπαγόμενες οικίες (όχι οποιαδήποτε κατασκευή), η οποία θα γίνει μετά από μία διαδικασία που θα περιλαμβάνει και την έκδοση προεδρικού διατάγματος, δηλαδή τον προληπτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Αρκετά σχόλια επικεντρώθηκαν σε τρεις από τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες απαγορεύεται η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου: στην παρουσία μιας οικίας σε ρέμα, σε αναδασωτέα έκταση και σε περιοχή Natura. Ειδικά ως προς το τελευταίο παράπονο, δεν μπορούσε να γίνει δεκτή η τακτοποίηση αυθαίρετου σε προστατευόμενη περιοχή, η οποία δεν προβλεπόταν ούτε στους προϊσχύσαντες νόμους τακτοποίησης κοινών αυθαίρετων (4014/2011, 4178/2013 και 4495/2017). Για τα ρέματα τροποποιήθηκε η αναρτηθείσα διάταξη και έγινε ρητή παραπομπή στις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 4495/2017. Ειδικά σε σχέση με τις αναδασωτέες εκτάσεις, η εξαίρεση από τη δυνατότητα υπαγωγής περιορίστηκε σε περιπτώσεις, όπου η έκταση κηρύχθηκε αναδασωτέα μετά από πυρκαϊά και μόνο για τα ακίνητα που ανεγέρθηκαν μετά την κήρυξη της περιοχής ως αναδασωτέας.

Ένα συχνό σχόλιο επεσήμαινε ότι δεν υπήρχε ειδική ρύθμιση για ακίνητα που τακτοποιούνται βάσει του προτεινόμενου νόμου, αλλά είχαν τακτοποιηθεί και στο παρελθόν βάσει της νομοθεσίας για τα κοινά αυθαίρετα. Σε απάντηση αυτού του σχολίου περιελήφθη ρητή διάταξη, κατά την οποία, εάν χωρήσει τακτοποίηση και κατά τις δύο διαδικασίες, τα

ήδη καταβληθέντα πρόστιμα της παλαιότερης νομοθεσίας συμψηφίζονται με όσα είναι καταβλητέα βάσει της ρύθμισης που περιέχεται στον προτεινόμενο νόμο. Επίσης, σε απάντηση σχετικών σχολίων, κατέστη ακόμη πιο σαφές στη διατύπωση του νόμου ότι οι διαδικασίες για την αμφισβήτηση του δασικού χαρακτήρα μιας έκτασης και της τακτοποίησης με τον προτεινόμενο νόμο τρέχουν παράλληλα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ **ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Άρθρο 56

Εθνικός και περιφερειακός σχεδιασμός διαχείρισης αποβλήτων

Στο άρθρο αυτό υποβλήθηκαν τέσσερα σχόλια, εκ των οποίων τα δύο ήταν θετικά, το ένα δεν αφορά το εν λόγω άρθρο και το τέταρτο εκτίθεται παρακάτω.

Για την παρούσα διάταξη τέθηκε το σχόλιο το εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων να εγκρίνεται και να τροποποιείται με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργού Εσωτερικών και όχι με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου.

Η έγκριση του εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων, ακριβώς λόγω της εθνικής διάστασης του σχεδιασμού, απαιτεί τη συμφωνία του συνόλου των συμμετεχόντων στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεδομένου ότι αποτελεί αρμοδιότητα και άλλων Υπουργών, όπως ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων και ο Υπουργός Υγείας.

Επίσης, τέθηκε η ανάγκη θέσπισης προβλέψεων για τη διαδικασία διαχείρισης κενών συσκευασιών, το οποίο όμως δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 57

Τοπικός σχεδιασμός διαχείρισης αποβλήτων

Τα υποβληθέντα σχόλια ήταν δύο εκ των οποίων το ένα χαρακτηρίζει ως πολύ θετική τη διάταξη και το έτερο ότι τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων πρέπει να αποτελούν περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων, δεν απαιτούν επικαιροποίηση σε ετήσια βάση και δεν απαιτείται ανάρτησή του στο ΗΜΑ.

Η διάταξη προβλέπει τη συμβατότητα των τοπικών σχεδίων με τα περιφερειακά σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, αντίθετα με ότι προβλέπεται σήμερα όπου αποτελούν προϋπόθεση για την εκπόνηση του οικείου ΠΕΣΔΑ, ωστόσο αποτελούν εξειδικευμένα σχέδια με βάση τις ανάγκες της κάθε περιοχής, τα οποία πρέπει να επικαιροποιούνται για να αφογκράζονται τις ανάγκες αυτές. Η ανάρτηση στο ΗΜΑ γίνεται για λόγους διαφάνειας, με την ηλεκτρονική καταχώρηση στοιχείων ποιοτικών και ποσοτικών σχετικά με τα απόβλητα, όπως είναι η ποσότητα και ο τρόπος διαχείρισής τους και σε διακριτή ηλεκτρονική πλατφόρμα. Σκοπός είναι να υπάρχει νοηματική συνέχεια και μία ολοκληρωμένη, ενιαία νομοθετική ρύθμιση για τη διαχείριση αποβλήτων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με τα ΕΣΔΑ, ΠΕΣΔΑ και ΤΣΔΑ αντίστοιχα. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται συνολική αποτύπωση των αποβλήτων που παράγονται στη χώρα, αλλά και η διανομή τους προκειμένου να υπάρχει αποτελεσματικός έλεγχος από τους αρμόδιους φορείς.

Άρθρο 58

Έκδοση αδειών

Έχουν υποβληθεί 21 σχόλια κάποια εκ των οποίων επισημαίνουν ότι η κατάργηση της άδειας συλλογής και μεταφοράς μη επικινδύνων αποβλήτων, δεν συνοδεύεται παράλληλα με τις

ασφαλιστικές εκείνες δικλίδες για την προστασία του περιβάλλοντος, γιατί δεν αρκεί απλά και μόνο η καταχώρησή τους στο ΗΜΑ . Επί των θεμάτων αυτών που τέθηκαν και κρίθηκαν ως ορθά και προκειμένου να διασφαλισθεί η ασφάλεια της διαχείρισης των μη επικίνδυνων αποβλήτων, προστέθηκε ως προϋπόθεση για την εκτέλεση των εργασιών συλλογής μεταφοράς να διαθέτει ο συλλέκτης μεταφορέας ασφαλιστήριο συμβόλαιο, στο οποίο θα αναγράφεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά τρίτους και την επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση σε περίπτωση ζημιάς, ύψους κατ' ελάχιστο 100.000 ευρώ ετησίως, το οποίο υποχρεούται να διαθέτει εντός πέντε (5) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Επιπλέον, κάποια σχόλια εμπεριείχαν προτάσεις για το τι πρέπει να καταχωρεί στο ΗΜΑ ο συλλέκτης μεταφορέας, με βασικό επιχείρημα ότι η απλή εγγραφή και καταχώρηση στο ΗΜΑ δεν είναι αρκετή, προκειμένου περαιτέρω να διασφαλίζεται η ορθή περιβαλλοντικά λειτουργία της δραστηριότητας. Κάποιες εκ των προτάσεων αυτών θα ληφθούν υπόψη στην περαιτέρω διαμόρφωση – απαιτήσεις του ΗΜΑ για την εγγραφή της εν λόγω δραστηριότητας, κάτι που δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διάταξης. Ορισμένα επίσης από τα σχόλια για το άρθρο αυτό εισηγούνται τη μη απαίτηση άδειας για τις εγκαταστάσεις απόθεσης εξορυκτικών αποβλήτων. Η συγκεκριμένη εισήγηση αφορά άδειες εξορυκτικής δραστηριότητας, οι οποίες διέπονται από συγκεκριμένη νομοθεσία και από τις ΑΕΠΟ του εκάστοτε έργου.

Επίσης, κατατέθηκαν προτάσεις για την ανάγκη αναβάθμισης του ΗΜΑ, το οποίο ωστόσο αποτελεί ζήτημα τεχνικής φύσης που ρυθμίζεται από την αντίστοιχη Κοινή Υπουργική Απόφαση.

Τέλος, σύμφωνα με σχόλια η συγκεκριμένη ρύθμιση χαρακτηρίζεται θετική και αναγκαία μεταρρύθμιση, η οποία αποφορτίζει τη γραφειοκρατία στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Άρθρο 59

Βιολογικά απόβλητα

Έχουν υποβληθεί 14 σχόλια, η διάταξη γενικά είναι αποδεκτή και οι παρατηρήσεις – προτάσεις στοχεύουν στη βελτίωση αυτής και ιδίως σε θέματα συλλογής των βιοαποβλήτων (όπως η πρόταση να γίνεται με κομποστοποιήσιμες σακούλες) στη συνεργασία με ιδιώτες συλλέκτες μεταφορείς όταν δεν έχει ξεκινήσει ο οικείος Δήμος τη χωριστή συλλογή, να προστεθούν και άλλες επιχειρήσεις στην υποχρέωση χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων και να τεθεί η προϋπόθεση ότι τα οργανικά απόβλητα των χώρων εστίασης θα οδηγούνται σε νόμιμους τελικούς αποδέκτες προς ανακύκλωση και ότι θα γίνεται χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων από το δήμο.

Σύμφωνα με τη διάταξη υπάρχει η υποχρέωση για διαχωρισμό και ανακύκλωση στην πηγή των βιολογικών αποβλήτων ή η χωριστή συλλογή και μη ανάμειξή τους με άλλα είδη αποβλήτων προκειμένου να υποβάλλονται σε ανακύκλωση, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης και της χώνευσης. Επίσης, η διάταξη προβλέπει τους φορείς που έχουν υποχρέωση για τη διασφάλιση χωριστής συλλογής των βιοαποβλήτων που προκύπτουν από τη δραστηριότητά τους, διαθέτοντας εντός της επιχείρησής τους επαρκούς χωρητικότητας περιέκτες. Επίσης, οι φορείς των επιχειρήσεων αυτών υποχρεούνται να εφαρμόσουν άμεσα τα ανωτέρω υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκκινήσει η υλοποίηση της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων από τον οικείο Δήμο. Τέλος, υπάρχει σχόλιο για την προσθήκη πρόβλεψης για άμεση τιμολογιακή πολιτική για τη μείωση των δημοτικών τελών. Κρίθηκε ωστόσο αναγκαία η πρόβλεψη για επιβολή

οικονομικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβάσεων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού σε περιπτώσεις μη τήρησης της υποχρέωσης των φορέων για χωριστή διαλογή.

Άρθρο 60

Ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων

Υποβλήθηκαν 8 σχόλια για το συγκεκριμένο άρθρο αφορούν επιμέρους θέματα για το Ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων, ιδίως τεχνικής φύσης τα οποία ρυθμίζονται από την αντίστοιχη Κοινή Υπουργική Απόφαση.

Άρθρο 61

Εκτέλεση οικοδομικών εργασιών

Υποβλήθηκαν 6 σχόλια για το άρθρο αυτό. Κάποια εκ των σχολίων δεν αφορούν το αντικείμενο της συγκεκριμένης ρύθμισης αλλά σχολιάζουν αρνητικά εγκύκλιο του ΥΠΕΝ του 2013 που αφορά στη διαχείριση της περίσσειας των εκσκαφών. Η κατάργηση της συγκεκριμένης εγκυκλίου εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας διάταξης. Επίσης κατατέθηκε η πρόταση, εκτός της υπογεγραμμένης σύμβασης με ΣΣΕΔ να είναι αποδεκτή και η σύμβαση με αδειοδοτημένο συλλέκτη – μεταφορέα ή αδειοδοτημένη μονάδα προσωρινής αποθήκευσης, διάθεσης, ανακύκλωσης, επεξεργασίας ή αξιοποίησης ΑΕΚΚ, με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν σε ισχύ σύμβαση με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης. Η εν λόγω πρόταση δεν συνάδει με τη λογική της οργάνωσης της εναλλακτικής διαχείρισης.

Επίσης, υπάρχει η πρόταση να επανέλθει η πρόβλεψη για δυνατότητα υποβολής Υπεύθυνης Δήλωσης, αντί υπογεγραμμένης σύμβασης, από τον διαχειριστή ότι θα συνεργαστεί με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης των ΑΕΚΚ με δεδομένο ότι η έκδοση μιας οικοδομικής άδειας δεν σημαίνει ότι αυτή θα υλοποιηθεί άμεσα.

Σημειώνεται πάντως ότι η πρόβλεψη υποβολής υπεύθυνης δήλωσης του διαχειριστή των ΑΕΚΚ έχει διατηρηθεί για τις περιφερειακές ενότητες που δεν υπάρχει εγκεκριμένο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης, στην οποία μάλιστα έχει προστεθεί ότι ο διαχειριστής ΑΕΚΚ θα συνεργαστεί με ΣΣΕΔ ΑΕΚΚ σε οποιαδήποτε φάση εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών εγκριθεί η λειτουργία του στην αντίστοιχη περιφερειακή ενότητα.

Η πρόταση τροποποίησης της ΚΥΑ 36259/2010 και κατάργησης της σχετικής εγκυκλίου που έχει εκδοθεί βάσει της ΚΥΑ αυτής, εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας διάταξης, ενώ για την πρόταση διαγραφής της πρόβλεψης για έκδοση Υπουργικής Απόφασης στην παράγραφο 7 στη βάση ότι κωλύει την πρόοδο των διαδικασιών, παρατηρείται ότι η εν λόγω πρόβλεψη είναι δυναμική και όχι υποχρεωτική.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι διατυπώθηκαν θετικά σχόλια για το πνεύμα και την κατεύθυνση της διάταξης και της αιτιολογικής έκθεσής της.

Άρθρο 62

Καταργούμενες διατάξεις

Οι περισσότερες παρατηρήσεις της διαβούλευσης για αυτό το άρθρο είναι θετικές και τονίζουν την ορθή κατάργηση της παραγράφου του άρθρου 8 του ΠΔ 116/2004 και της ΚΥΑ 50910/2727/2003.

Άρθρο 63

Υποχρεώσεις μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων

Στη συγκεκριμένη διάταξη Υποβλήθηκαν οκτώ σχόλια, τα οποία εστιάζουν ιδίως στα ακόλουθα ζητήματα:

Σε θέματα αρμοδιότητας υλοποίησης εκτάκτων ελέγχων από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα για τους ελέγχους στο άρθρο 9 του παρόντος νομοσχεδίου. Τα ως άνω σχόλια ελήφθησαν υπόψη στην τελική διαμόρφωση του άρθρου 9. Μέσω των σχολίων προτείνεται επιπλέον η επιτόπια υγειονομική ταφή του μέγιστου τουλάχιστον μέρους των αμιαντούχων αποβλήτων σε μέρος του οικοπέδου και απόδοση του λοιπού σε νέες χρήσεις, πρόταση όμως που είναι εστιασμένη σε περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, και παρέλκει του σκοπού της προτεινόμενης ρύθμισης.

Κάποια σχόλια επισημαίνουν ότι το εν λόγω άρθρο θα έπρεπε να αναφέρεται μόνο σε επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από φυσικές καταστροφές, όμως παρότι υπάρχει σχετική διάταξη, σκοπός ήταν να καλυφθούν ευρύτερα θέματα απομάκρυνσης επικινδύνων αποβλήτων από γήπεδα, οικόπεδα, κτίσματα ή κατασκευές.

Επισημάνθηκε σε έτερο σχόλιο, ότι η πολιτεία και σήμερα μπορεί να επέμβει εφόσον απαιτείται για την απομάκρυνση επικινδύνων αποβλήτων από ιδιωτικούς χώρους, εφόσον απειλείται το περιβάλλον ή η δημόσια υγεία. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η κείμενη νομοθεσία για την διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων και ιδίως οι προβλέψεις της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006, καλύπτουν κυρίως θέματα που αφορούν σε ρύπανση προκαλούμενη από εγκαταστάσεις.

Επιπλέον, με την εν λόγω διάταξη επιχειρείται να επιλυθούν ζητήματα που εντοπίζονται σε ευρεία κλίμακα και ενδεικτικά αναφέρεται το θέμα παρουσίας αμιάντου σε ιδιωτικούς χώρους όπως ακίνητα, κατοικίες και κτίρια, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που προκύπτουν ιδίως μετά από φυσικές καταστροφές λόγω εκτεταμένης χρήσης του στον κατασκευαστικό κλάδο κατά το παρελθόν.

Άρθρο 64

Χρηματοδότηση δαπάνης κατασκευής δικτύου αποχέτευσης για τους οικισμούς της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ

Το άρθρο 64 έλαβε 6 σχόλια, ορισμένα από τα οποία αναφέρονται στην ανάγκη προσθήκης πρόβλεψης για τους Δήμους σε εκείνες τις περιπτώσεις δήμων που δεν υπάρχει ΔΕΥΑ. Το σχόλιο αυτό είναι ορθό και τροποποιήθηκε αντίστοιχα η διάταξη. Επίσης, υποβλήθηκε σχόλιο σχετικά με τις εγκάρσιες διελεύσεις αγωγών σε κοίτη υδατορέματος, το οποίο όμως εκφεύγει του πεδίου της συγκεκριμένη ρύθμισης. Τέλος, σχολιάστηκε θετικά η πρόβλεψη για τη μη επιβάρυνση των καταναλωτών με το κόστος κατασκευής.

Άρθρο 65

Τροποποίηση του άρθρου 6Α ν. 2939/2001

Στο άρθρο 65 υποβλήθηκαν συνολικά 110 σχόλια. Η πρώτη ομάδα σχολίων αφορά το πώς επηρεάζεται από την εν λόγω ρύθμιση η βιομηχανία πλαστικών και τη δυσκολία προσαρμογής της βιομηχανίας στα νέα δεδομένα. Λαμβάνοντας υπόψιν τα σχόλια αυτά, τροποποιήθηκε η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του μέτρου και από 01.09.2020 μεταφέρθηκε τέσσερις μήνες αργότερα (01.01.2021). Με αυτόν τον τρόπο, η αγορά έχει στη διάθεσή της μεγαλύτερο χρονικό διάστημα προσαρμογής στα νέα δεδομένα.

Η δεύτερη ομάδα σχολίων αφορά τη χρήση ποσοστού ανακυκλωμένου πλαστικού στο τελικό προϊόν, όπως προβλέπουν όλες οι διεθνείς τάσεις στον τομέα των πλαστικών. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι η εν λόγω Οδηγία 720/2015 για τη λεπτή πλαστική σακούλα, αφορά στο ζήτημα της πρόληψης στη δημιουργία αποβλήτων και για τον λόγο αυτό η προωθούμενη παρέμβασή αφορά την επέκταση του περιβαλλοντικού τέλους, το οποίο έγκειται στα μέτρα πρόληψης. Τα σχόλια για τη θέσπιση ελάχιστου ποσοστού ανακυκλωμένου πλαστικού θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της Οδηγίας 852/2018 που αφορά σε συσκευασίες και απορρίμματα συσκευασιών.

Άρθρο 66

Έναρξη ισχύος

Η συγκεκριμένη διάταξη έλαβε 6 σχόλια, τα οποία είναι γενικά και επικεντρώνονται στην σπουδαιότητα του νομοσχεδίου και την ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης του θεσμικού πλαισίου. Οι παρατηρήσεις αυτές είναι ορθές και ελήφθησαν υπόψη για την οριστικοποίησή του.

Περαιτέρω τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τις 11 Μαρτίου 2020 μέχρι τις 18 Μαρτίου το σχέδιο διατάξεων που αφορούν την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 και την τροποποίηση του ν. 4122/2013 (Α' 42) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ της 30ής Μαΐου 2018. Οι διατάξεις αυτές ενσωματώθηκαν στο τελικό νομοσχέδιο στα άρθρα 56 έως 73. Για τις ρυθμίσεις αυτές δεν υποβλήθηκαν σχόλια.